

دیدگاه پرستاران در زمینه مفهوم بهره وری و عوامل موثر بر آن: "یک مطالعه کیفی"

ناهِید دهقان نیری^۱، دکتر علی اکبر نظری^۲، دکتر محسن ادیب حاج باقری^۳، دکتر مهوش صلصالی^۴، دکتر فضل اله احمدی^۵

چکیده

سابقه و هدف: پرستاران نقش اساسی در تداوم مراقبت و ارتقا سلامت دارند و بهره وری کل سازمان را تحت تاثیر قرار می دهند. با این وجود دیدگاه آنها در زمینه مفهوم بهره وری مورد توجه قرار نگرفته و تحقیقی در این زمینه در ایران انجام نشده است. به همین دلیل این تحقیق با هدف سنجش دیدگاه پرستاران در باره بهره وری و عوامل موثر بر آن روی پرستاران شاغل در بیمارستان های تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران، در سالهای ۱۳۸۳-۱۳۸۲ انجام گردید.

روش تحقیق: تحقیق با طراحی کیفی و به روش *Grounded Theory* روی پرستاران شاغل در بیمارستانهای دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شد. جهت جمع آوری اطلاعات از نمونه گیری هدفمند و مصاحبه های باز استفاده شد. جمع آوری داده ها آنقدر ادامه یافت تا اشباع داده ها (Saturation) حاصل گردید. تجزیه تحلیل داده ها به روش تحلیل مقایسه ای مداوم صورت گرفت.

یافته ها: تحقیق بر روی ۲۶ نفر از رده های مختلف پرستاری از جمله پرستار بالینی، سرپرستار، سوپروایزر، مترون و مربیان پرستاری، شامل ۷۷ درصد زن و ۲۳ درصد مرد در سنین $39/8 \pm 7/6$ سال و سابقه خدمت $17 \pm 7/9$ سال انجام شد. مشارکت کنندگان در این تحقیق بهره وری پرستار را در متمر ثمر و مفید بودن او برای بیمار و ارائه مراقبت با کیفیت دانستند. در عین حال اکثر شرکت کنندگان در تحقیق معتقد بودند که در کنار عواملی مانند کمبود پرستار و زیادهبودن امور متفرقه غیر پرستاری، مدیریت ناکارآمد، دیکتاتوری، منفعت طلبی، تبعیض، روابط نامناسب و اهمیت ندادن به سازماندهی و هدایت صحیح پرسنل، باعث کاهش بهره وری پرستاران شده است.

نتیجه گیری و توصیه ها: مطالعات کیفی می توانند به روشن شدن متغیرهای موثر بر وضعیت های اجتماعی و سازمانی همانند بهره وری کمک کنند. بهره وری پرستار در متمر ثمر و مفید بودن او برای بیمار و ارائه مراقبت با کیفیت است. مدیریت موثر می تواند بهره وری پرستاران را افزایش داده و به افزایش کیفیت مراقبت که مأموریت اصلی نظام سلامت است، کمک کند. به کارگیری راهبردهای تحقیق کیفی برای شناخت ابعاد ابهام آمیز و فرایندهای نهفته در رفتارهای سازمانی پیشنهاد می شود.

واژگان کلیدی: بهره وری، پرستاری، مدیریت، گراند تئوری

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری مامایی.

۲- دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری مامایی.

۳- دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پرستاری مامایی.

۴- دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشکده پرستاری مامایی.

۵- دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده پزشکی.